

Loviisan kaupunki

Viite Lausuntopyyntö 8.10.2024

Lausunto, suunnittelutarveratkaisuhakemus aurinkovoimalalle Emmossenin alueelle, Loviisa

Hakemuksen mukaan hankealueen koko on noin 36,8 hehtaaria ja koostuu kuudesta kiinteistöstä. Alue koostuu pelto- ja metsäalueista. Pohjoisosassa on Itäradan mahdollinen linjaus. Alueella ei ole voimassa yleiskaavaa tai asemakaavoja. Voimassa olevassa maakuntakaavassa pohjoisin osa sijoittuu valtakunnallisesti merkittävän maantien Vt 6 läheisyyteen. Muilta osin alue on ns. valkoista aluetta, jota koskevat maakuntakaavan yleiset suunnittelumääräykset.

Hankkeesta on pidetty 25.3.2024 työneuvottelu, jossa ELY-keskus muun muassa toi esille, että kyseessä on teollisen kokoluokan hanke, eikä tämän mittakaavan hankkeissa suunnittelutarveratkaisu ole mahdollinen. MRL 137 §:n mukaan rakentaminen suunnittelutarve-alueella ei saa johtaa vaikutuksiltaan merkittävään rakentamiseen tai aiheuttaa merkittäviä haitallisia ympäristö- tai muita vaikutuksia. Esitetty rakentaminen on täysin ympäristöstään poikkeavaa. Lisäksi Itäradan huomioiminen kaavoituksen kautta olisi luontevampaa.

Liikenne

Liikenteen osalta tulee huomioida hankkeen aiheuttama liikenteen lisäys alueella. Aineistossa todetaan, että suurimmat muutokset liikennemääriin aiheutuu rakentamisen aikana. Erityisesti raskas liikenne ei saa heikentää liikenneturvallisuutta alueella, kuten valtatie 6:lla. Liikennöinti suunnittelualueille tulee tapahtua nykyisten liittymien kautta. Käytettävien liittymien osalta tulee varmistaa, että ne soveltuvat raskaan liikenteen kuljetuksiin. Aurinkopaneelit tulee sijoittaa valtatie suoja-alueen ulkopuolelle ja niiden sijoittelussa tulee huomioida mahdollinen häikäisyefekti, jota ei saa esiintyä valtatie suuntaan. Hankkeen edetessä tulee varmistaa mahdolliset liikennehankkeet suunnittelualueen läheisyydessä. Tarvittavat luvat (kuten erikoiskuljetusluvut sekä mahdolliset työluvut) tulee toimijan hakea ELY-keskukselta.

Ilmasto

Hakemuksesta puuttuu ilmastovaikutusten käsittely. Liitteessä 8. on kuitenkin taulukko, jossa on laskettu hankkeen päästöjä. Liitteeseen ei kuitenkaan viitata hakemuksessa, eikä sen tuloksia avata. Taulukon

mukaan hankkeen ilmastohyödyt ylittävät sen aiheuttamat ilmastohaitat 9, 11 tai 35 vuoden päästä riippuen valitusta sähköntuotannon skenaariosta. ELY-keskus katsoo, että arviointi on pääosin asianmukainen ja valitut sähköntuotannon skenaariot ovat perusteltuja, mutta liitetaulukko eri riittä, vaan ilmastovaikutusten arvioinnin tulokset on esitettävä selkeästi hakemuksessa.

Liitteen taulukosta ei selviä muuten kuin sähköntuotannon osalta, mihin kertoimiin arvoit perustuvat, ja tätä on syytä selventää. Maankäytön muutoksen osalta arviointi on todennäköisesti virheellinen. Arvioinnin mukaan maankäytön muutoksen ilmastovaikutukset ovat vain 1 prosentti hiilijalanjäljestä, vaikka osa hankealueesta on metsämaata ja hankealue tullaan hakemuksen mukaan päällystämään. Hankealueella tullaan siis menettämään olemassa oleva kasvullinen ala sekä tuleva hiilensidonta. Päällystämällä on myös vaikutus maaperän hiilitaseeseen. Aurinkovoimahankkeen hiilijalanjälki on siis todennäköisesti merkittävästi suurempi, kuin taulukon mukainen 19 932 t CO₂e, joka tämäkin vastaa reilun 3 000 loviisalaisen hinku-laskennan mukaisia vuosipäästöjä (2022). Loviisa on sitoutunut Hinku-kuntana tavoittelemaan hiilineutraaliutta vuoteen 2030 mennessä. ELY-keskus tuo esiin, että aurinkovoiman sijoittaminen metsämalle on ilmastovaikutuksiltaan haitallista ja ristiriidassa ilmastotavoitteiden kanssa.

Maankäytön muutoksen ilmastovaikutukset tulee arvioida ja tässä on hyvä hyödyntää hiilikartta-työkalua. Hiilikartta-työkalulla voidaan arvioida aurinkovoimalan (EN/aur) vaikutuksia hiilivarastoon.

https://www.syke.fi/fi-FI/Tutkimus_kehittaminen/Tutkimus_ja_kehittamishankkeet/Hankkeet/Kaavoittajan_karttatyokalu_HIILIKARTTA

Luonto

Luonnonsuojelun osalta ELY-keskus huomauttaa, että hankkeen jatkokehityksessä olisi huomioitava mahdollisuudet edesauttaa uhanalaisen niittykasvillisuuden säilymistä ja kehittymistä hankealueelle sekä eläinten kulkuyhteyksien säilymistä hankealueella ja sen läheisyydessä. Luontoselvityksessä ei raportin perusteella ole selvitetty alueen kasvillisuutta kovinkaan yksityiskohtaisesti, mutta kaikesta päätellen hankealue on suurimmalta osin viljelykäytössä olevaa peltomaata. Peltomaatien pientareilla ja ojanvarsilla kasvaa tyypillisesti myös uhanalaista lajistoa, ainakin pienessä määrin, joten hankkeen luontovaikutuksia voitaisiin merkittävästi lieventää, mikäli hankkeen toteutuksessa voidaan luoda mahdollisuuksia esimerkiksi perinnebiotoopeille tyypillisen niitylajiston esiintymiselle. Tästä näkökulmasta hanke olisi mahdollista toteuttaa jopa nettopositiivisena luonnon monimuotoisuuden näkökulmasta, sillä hankealueen nykyiset elinympäristöt (pääosin peltomaata) ovat melko yksipuolisia. Riista- ja

muiden eläinten kulkureitit hankealueen kautta lienevät vakiintuneet ajan saatossa ja laajojen alueiden aitaaminen muuttaa tilannetta eläinten näkökulmasta merkittävästi. Jatkosuunnittelussa tulisi tarkastella, että myös länsi-itä-suuntainen kauttakulku hankealueen läpi olisi jatkossa mahdollista. Metsien puoleiset sivut aidasta on syytä varustaa ensimmäisinä vuosina eläinten kannalta helposti havaittavalla rakenteella, esimerkiksi hirvinauhalla. Metallinen verkkoaita ei erotu esimerkiksi hämärässä kovinkaan hyvin, mikä voi aiheuttaa eläinten törmäyksiä ennen kuin ne omaksuvat uudet reitit liikkua seudulla. Luontoselvityksessä linnuston osalta käytetty pistelaskentamenetelmä ei ole suositeltu menetelmä tällaisten asemakaavatasoa vaativien hankkeiden tapauksessa, vaan linnusto olisi pitänyt kartoittaa Luopas-oppaan (liite 2) mukaisesti vähintään kolmen käyntikerran kartoituslaskennalla. Alueen maiseman ja elinympäristöjen piirteet huomioiden, ELY-keskus arvioi luontoselvityksen kuitenkin täyttävän selvityksille asetetut vähimmäisvaatimukset.

Kulttuuriympäristö ja maisema

Hankkeen vaikutuksia kulttuuriympäristöön ja maisemaan on arvioitu asianmukaisesti. Selvityksen perusteella maisemalliset vaikutukset rajautuvat alueille, jotka eivät vaikuta näkyvän suuremmissa mittakaavassa. Klåskasista itään sijoittuva paneelivyöhyke tosin katkaisee peltomaiseman ja maiseman näkökulmasta sen poistaminen olisi perusteltua.

Valtaosa laajemmasta peltomaisemasta jää nykyiseen tilaan.

Maisemallista vaikutusta lieventävät maaston muodot sekä metsäisyys ja sitä on tarkoitus lieventää tarvittaessa istutus- ja kasvillisuusalueilla.

Lopuksi

Hakemuksessa ei ole varsinaisesti tuotu esiin sellaisia seikkoja, jotka puoltaisivat suunnittelutarveratkaisua kaavoituksen sijaan. Selvitykset ja arvioinnit ovat edellä kerrotuin reunahuomautuksin pääosin asianmukaiset ja niillä on edellä mainituin täydennyksin mahdollista edetä.

Lausunnon on esitellyt ylitarkastaja Henrik Wager ja ratkaissut alueidenkäyttöpäällikkö Tuomas Autere. Merkintä sähköisestä hyväksynnästä on lausunnon lopussa.

Tämä asiakirja UUELY/1717/2024 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument UUELY/1717/2024 har godkänts elektroniskt

Esittelijä Wager Henrik 30.10.2024 16:07

Ratkaisija Autere Tuomas 30.10.2024 16:08